

Vzájemně si pomohly. (Aider q – *pomáhat komu.*) **Ils se sont félicités.** *Poblahopřáli si.* (Féliciter q – *blahopřát komu.*)

4. Naproti tomu: **Ils se sont demandé si...** *Ptali se (sami sebe), zda...* (Demander à q – *ptát se koho.*) **Ils se sont souri.** *Usmáli se na sebe.* (Sourire à q – *usmát se na koho.*)

5. Odlišnost slovesné řízenosti viz 272.

UŽÍVÁNÍ SLOVESNÝCH ZPŮSOBŮ A ČASŮ

255 OZNAMOVACÍ ZPŮSOB

Vyjadřuje skutečný děj nebo stav či jeho změnu.

Pozn. Na rozdíl od oznamovacího způsobu vyjadřuje konjunktiv vůli, cit, neskutečnost nebo nejistotu, rozkazovací způsob vyjadřuje příkaz, způsob podmiňovací slouží k vyjádření podmínky nebo možnosti.

V oznamovacím způsobu rozlišujeme tyto dvojice slovesných časů:

přítomný čas: je trouve	– složené perfektum: j'ai trouvé
imperfektum: je trouvais	– předminulý čas: j'avais trouvé
jednoduché perfektum: je trouvai	– passé antérieur: j'eus trouvé
budoucí čas je trouverai	– předbudoucí čas: j'aurai trouvé

256 PŘÍTOMNÝ ČAS

Vyjadřuje

1. děj, který právě probíhá:

En ce moment, nous dinons. *Teď (v této chvíli) večeříme.*

2. obvyklý děj, zvyk:

Je me couche à onze heures. *Chodím spát v jedenáct.*

3. skutečnost obecně platnou:

La guerre n'est pas fatale. *Válka není neodvratná (osudově daná).*

4. návod, naučení:

On prend l'autobus 101 et on descend place de la Paix. *Jede se autobusem 101 a vystupuje se na náměstí Míru.*

On ne lit pas en mangeant.

Při jídle se nečte.

5. blízký budoucí děj (popř. v tázacím tvaru):

Nous sommes prêts dans un instant.

Za okamžik jsme hotovi.

Je vous sers encore un peu de thé?

Mohu (mám) vám nalít ještě trochu čaje?

6. někdy také blízký děj minulý:

Je n'attends pas depuis longtemps;

Nečekám dlouho; zrovna přicházím.

j'arrive seulement.

7. Pro oživení minulého děje se užívá tzv. prézentu historického:

«**C'était le 14 septembre. A une heure du matin, un garde de nuit [...] téléphone au commissariat de quartier du Roule.**» (G. Simenon)

Bylo to 14. září. V jednu hodinu ráno volá nějaký noční hlídač [...] na místní komisařství ve čtvrti Roule.

Obdobou je aktualizační užití v titulcích novin:

Il renverse un piéton et s'enfuit.

Porazil chodce a ujel.

Pozn. Užívání přít. času po spojení si viz 442-1.

257 SLOŽENÉ PERFEKTUM

Vyjadřuje

1. jednorázový děj v minulosti ukončený:

J'ai envoyé une lettre à André.

Poslal jsem Ondřejovi dopis.

Nous sommes rentrés il y a une demi-heure.

Vrátili jsme se před půlhodinou.

2. minulý děj, který se udál jen jednou a jehož trvání je vymezeno:

J'ai fait ce travail pendant dix ans.

Tuhle práci jsem dělal deset let.

La semaine passée, j'ai été malade.

Minulý týden jsem byl nemocen.

3. minulý děj opakovaný, jehož počet opakování je vyjádřen alespoň přibližně:

Je le lui ai dit trois fois.

Třikrát jsem mu to řekl.

J'ai souvent pensé à eux.

Často jsem na ně myslel.

4. děj ukončený v blízké budoucnosti:

Encore quelques minutes et nous

Ještě několik minut a jsme (budeme)

avons fini de déjeuner.

po obědě.